

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

22 aprilie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan și Ion Guzun

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Gheorghe Nicolaescu în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 decembrie 2014, în cauza penală în privința lui

Cioban Iurie Roman, născut la 17 iulie 1984, originar și domiciliat în satul Frumoasa, raionul Călărași, moldovean

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 21.01.2014 – 20.10.2014;

instanța de apel: 13.11.2014 – 18.12.2014;

instanța de recurs: 10.03.2015 – 22.04.2015;

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Călărași din 20 octombrie 2014, cauza fiind examinată în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, Cioban Iurie, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 186 alin.(2), lit. c) și d) Cod penal, fiindu-i aplicată pedeapsa de 160 ore muncă neremunerată în folosul comunității.

S-a încasat de la inculpatul Cioban Iurie în beneficiul părții vătămate Răileanu Odisei prejudiciul material de 3 900 lei;

2. Prin sentință s-a reținut că, inculpatul Cioban Iurie în vara anului 2010 pe la sfârșitul lunii iunie, avînd intenția de a sustrage bunurile altei persoane, a pătruns în gospodăria cet. Boicu Gheorghe, situată în s. Frumoasa, r-nul Călărași, după care a pătruns în locuință, de unde tainic a sustras o centrifugă de scurs miere de albină pe care a vîndut-o ulterior cet. Ciupercă Ivan, locuitor al s. Parcani, r-nul Călărași, astfel cauzîndu-i părții vătămate un prejudiciu material considerabil în sumă totală de 2400 lei.

Tot el, în perioada lunii octombrie 2013, avînd intenția de a sustrage bunurile altei persoane, a pătruns în gospodăria cet. Răileanu O, situată în s. Frumoasa, r-nul Călărași, după care pătrunzînd în locuință prin podul casei, tainic a sustras o beschie mecanică de model «Stil» la prețul de 3000 lei, un telefon mobil de model

Nokia-6010 la prețul de 1000 lei, obiecte de vestimentație: scurtă la prețul de 600 lei, două perechi de pantaloni la prețul de 800 lei, conserve în sumă de 100 lei și bani în sumă de 2000 lei, astfel cauzându-i victimei un prejudiciu material considerabil în mărime totală de 8500 lei.

2.1. Fapta constatată de prima instanță a fost calificată în baza art.186 alin.(2), lit. c) și d) Cod penal – *furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșit prin pătrundere în locuință, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

3. Nefiind de acord cu sentința, apel a declarat procurorul, care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului prevăzut pentru prima instanță, prin care Cioban I., în baza articolului 186 alin.(2), lit. c) și d) Cod penal să fie pedepsit cu închisoare la 1(un) an 6 (șase) luni, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis și să fie încasată de la inculpat în beneficiul părții vătămate Răileanu O. prejudiciul material de 3 900 lei.

În susținerea apelului s-a invocat, că prima instanță la aplicarea pedepsei nu a ținut cont de prevederile articolului 75 alin.(1) Cod penal în raport cu circumstanțele cauzei - gradul pericolului social al infracțiunii comise de inculpat, de faptul că anterior a fost condamnat pentru infracțiuni similare, antecedentele penale nefiind stinse, astfel numindu-i-se o pedeapsă prea blândă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 decembrie 2014 a fost admis apelul declarat, casată sentința parțial, în partea pedepsei și pronunțată în această parte o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care:

Lui Cioban Iurie Roman, recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de articolul 186 alin.(2), lit. c) și d) Cod penal, prin aplicarea art. 364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, s-a stabilit pedeapsa cu închisoare de 1 (unu) an 4 (patru) luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Celelalte dispoziții ale sentinței s-au menținut.

4.1. În motivarea soluției instanța de apel a invocat că, în instanța de fond judecata s-a desfășurat pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de articolul 364¹ Cod de procedură penală și starea de fapt și de drept constatată de prima instanță concordă cu circumstanțele stabilite și probele administrate, relevate în cuprinsul sentinței.

Referitor la motivele invocate în apel de către procuror ce vizează pedeapsa, instanța de apel le-a apreciat ca fiind fondate, indicând că prima instanță n-a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7, 61 și 75 Cod penal.

Instanța de apel a reiterat că, sancțiunea art. 186 alin.(2), lit. c) și d) Cod penal prevede amendă sau muncă neremunerată în folosul comunității ca pedeapsă alternativă la închisoare, iar prima instanță n-a motivat cazul în care pedeapsa prevăzută de sancțiunea art. 186 alin.(2) lit. c) și d) Cod penal – amenda, va

asigura atingerea scopului pedepsei în raport cu soluția privind aplicarea pedepsei cu închisoare, în situația când inculpatul a comis o infracțiune mai puțin gravă, prejudiciul cauzat prin infracțiune nu a fost reparat, la locul de trai se caracterizează satisfăcător, anterior a săvârșit infracțiuni similare, antecedentele penale nu sunt stinse.

În atare împrejurări instanța de apel a conchis că, corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă doar în condiții privative de libertate, motiv pentru care a aplicat pedeapsa cu închisoare, inculpatul beneficiind de reducerea cu o treime a limitei maxime de pedeapsă prevăzută de lege.

Referitor la acțiunea civilă, instanța de apel a considerat ca fiind soluționată în conformitate cu prevederile articolului 387 Cod de procedură penală menținând dispozițiile sentinței în partea respectivă.

5. Nefiind de acord cu decizia nominalizată, a declarat recurs ordinar avocatul Gheorghe Nicolaescu în numele inculpatului Cioban Iurie, care, fără a invoca vreun temei de drept prevăzut la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie menținută sentința.

În motivarea recursului a indicat că:

- la cererea avocatului inculpatului (subsemnatul) de a amâna ședința pentru a face cunoștință cu materialele cauzei și a pregăti apărarea în judecarea cauzei în instanța de apel, Colegiul a refuzat în satisfacerea acestei cerințe menționând „faceți cunoștință aici pe loc și cauza va fi judecată tot azi”. Consideră că prin refuzul de a acorda timp părții apărării de a face cunoștință cu materialele dosarului a fost încălcat grav și flagrant dreptul la apărare precum și dreptul la un proces echitabil a lui Cioban Iurie Roman prevăzut de articolul 17 Cod de procedură penală;

- partea vătămată Boicu G. s-a prezentat în ședință nefiind citat conform procedurii de către Curtea de Apel Chișinău, dar fiind informat de către partea acuzării, iar partea vătămată Răileanu O., nu a fost citat în ședința de judecată;

- instanța de apel nu a ținut cont la individualizarea pedepsei de faptul că inculpatul a reparat prejudiciile materiale cauzate prin comiterea infracțiunilor.

6. Asupra recursului a depus referință procurorul care s-a expus asupra inadmisibilității acestuia, deoarece inculpatului i-a fost numită o pedeapsă în limitele prevăzute de sancțiunea articolului încriminat, cu aplicarea art.364¹ Cod de procedură penală.

10. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în baza materialelor din dosar, Colegiul penal în unanimitate decide inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, *instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului*

declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Colegiul atestă că, recurentul declarînd recursul ordinar, nu a invocat nici unul din temeiurile obligatorii recursului ordinar stipulate în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, însă, lecturînd textul acestuia, ajunge la concluzia că cerințele acestuia se încadrează în baza art.427 alin. (1) pct.5) și 10) Cod de procedură penală, potrivit căreia *hotărîrea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul cînd cauza a fost judecată în prima instanță și apel fără citarea legală a unei părți, s-a aplicat pedeapsa individualizată contrar prevederilor legale.*

Raportînd normele menționate la situația în cauză, Colegiul conchide că aceste temeiuri nu și-au găsit confirmare, nefiind stabilite presupusele erori de drept invocate de recurent, deoarece instanța de apel a verificat legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, iar conținutul deciziei corespunde prevederilor art. 414, 417 Cod de procedură penală.

Colegiul reține că, nu și-a găsit confirmare motivul invocat de către recurent, precum că inculpatului i s-a încălcat grav dreptul la apărare și dreptul la un proces echitabil, deoarece la cererea avocatului inculpatului (subsemnatul) de a amîna ședința pentru a face cunoștință cu materialele cauzei și a pregăti apărarea în judecarea cauzei în instanța de apel, Colegiul a refuzat în satisfacerea acestei cerințe.

La acest capitol, Colegiul menționează că, potrivit cererii depuse de către avocatul Gh. Nicolaescu, prin care a solicitat permisiunea de a face cunoștință cu dosarul penal, ultimul indică în cerere „ *am primit dosarul*” unde și semnează (f.d.182), mai mult ca atît, potrivit recipisei se confirmă faptul că avocatul Gh. Nicolaescu a luat cunoștință cu materialele dosarului (f.d.183).

Întru respingerea motivelor invocate de recurent, referitor la examinarea cauzei în instanța de apel fără citarea legală a părților vătămate, temeii încadrat în baza art.427 alin. (1) pct.5) Cod de procedură penală, Colegiu reține că, în instanța de fond cauza a fost examinată în baza probelor administrate în faza urmării penale fiind admisă cererea inculpatului de a fi examinată cauza în ordinea art. 364¹ Cod de procedură penală, iar la judecarea cauzelor penale în procedură simplificată, legiuitorul nu specifică prezența obligatorie a părții vătămate în cadrul procesului, ci doar menționează, că după audierea inculpatului în ordinea prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, întru garantarea dreptului la apărare în egală măsură tuturor părților în proces, atunci cînd în cauză participă partea vătămată căreia prin infracțiune i-au fost cauzate daune materiale sau/și morale, în legătură cu care nu a fost înaintată acțiune civilă, instanța explică dreptul de a se constitui în calitate de parte civilă și de a cere repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune. În cazul

cînd partea civilă nu și-a formulat acțiunea, acesta nu reprezintă temei de amînare a judecării cauzei, ceea ce este aplicabil și în cadrul examinării cauzei în instanța de apel, or partea vătămată Răileanu O. conform ordonanței a fost recunoscut în calitate de parte civilă (f.d.40).

Totodată, Colegiul menționează și faptul că, părțile vătămate Boicu G. și Răileanu O. au fost citați pentru a se prezenta în cadrul ședinței instanței de apel (f.d.177), mai mult ca atît partea vătămată Boicu G. a fost informat despre data ședinței prin intermediul telefonului, fapt confirmat prin telefonogramă (f.d.180). Deasemenea, Colegiul referindu-se la prezența părții vătămate Răileanu O., statuează că, în cadrul instanței de fond, conform proceselor verbale ale ședințelor de judecată, acesta se prezenta regulat în cadrul ședințelor pînă la momentul plecării peste hotarele RM (f.d.150), ceea ce se confirmă și prin procesul verbal de audiere a părții vătămate Răileanu O. date în cadrul urmăririi penale „.....mai mult timp mă aflu la lucru peste hotarele RM, în Federația Rusă....”(f.d.42).

Nici motivul de casare prevăzut în art. 427 pct. 10) Cod de procedură penală, cu referire la aplicarea pedepsei individualizate contrar prevederilor legale nu este incident în cauză, deoarece instanța de apel a ținut cont de prevederile art. art. 61, 75-78 Cod penal și de art. 364¹ al.(8) Cod de procedură penală la individualizarea pedepsei inculpatului stabilite conform sancțiunii articolului imputat.

În corespundere cu criteriile generale de individualizare a pedepsei prevăzute de art. 75 Cod penal instanța de judecată stabilește pedeapsă echitabilă în limitele fixate în articolul corespunzător din Partea specială a Codului penal care prevede răspundere pentru infracțiunea săvîrșită. La stabilirea pedepsei, instanța de judecată trebuie să țină cont de următoarele criterii:

- pedeapsa se aplică în limitele fixate în Partea specială a Codului penal;
- pedeapsa se aplică în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a Codului penal.

Așadar, sancțiunea art. 186 alin.(2) lit. c) și d) Cod penal prevede amendă sau muncă neremunerată în folosul comunității ca pedepse alternative la închisoare.

Prin urmare, instanța de judecată este singură în măsură să înfăptuiască nemijlocit opera de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis infracțiunea, avînd deplina libertate de acțiune în vederea realizării acestei operațiuni, ținînd seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal la stabilirea felului, duratei și a cuantumului pedepsei în cadrul procesului de individualizare a acesteia.

Conform alin. (2) art. 75 Cod penal, instanța de judecată este în drept să stabilească o pedeapsă mai aspră din numărul celor alternative prevăzute pentru săvîrșirea infracțiunii numai în cazul în care o pedeapsă mai blîndă, din numărul celor menționate, nu va asigura scopul pedepsei.

În speță, Colegiul penal consideră justă concluzia instanței de apel precum că scopul educativ și preventiv al pedepsei în privința inculpatului nu poate fi atins decât prin aplicarea pedepsei cu închisoare și executare reală. La baza acestei concluzii, corect a fost reținut faptul că, deși infracțiunea săvârșită de inculpat se clasifică ca mai puțin gravă, prejudiciul produs prin infracțiune nu a fost reparat, la locul de trai se caracterizează satisfăcător, anterior a săvârșit infracțiuni similare, ultima condamnare fiind prin sentința Judecătorei Călărași din 25 noiembrie 2011 în baza articolului 186 alin.(2) Cod penal cu închisoare la 1 an, iar prin încheierea Judecătorei Leova din 16 mai 2012, pedeapsa a fost schimbată cu muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 240 ore, antecedentele penale nefiind stinse (f.d.76), de unde rezultă, că inculpatul nu și-a făcut concluzii necesare, săvârșește din nou o infracțiune cu intenție, ceea ce denotă că pedepsele neprivative de libertate nu-și ating scopul de corectare și reeducare a inculpatului, iar comiterea infracțiunilor de același gen capătă caracter sistematic și o îndeletnicire pentru inculpat, care nu este angajat în câmpul muncii (f.d.38,87), ceea ce nu este tolerant în societate.

Din considerentele enunțate Colegiul constată că pedeapsa individualizată de instanța de apel răspunde atât principiului proporționalității, cât și scopului prevăzut de art. 61 alin. (2) Cod penal - restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

În asemenea condiții Colegiul consideră că, temeiurile la care se referă autorul recursului nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, fapt ce determină incontestabil concluzia inadmisibilității recursului ordinar declarat, deoarece acesta este vădit neîntemeiat.

11. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Gheorghe Nicolaescu în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 decembrie 2014, în cauza penală în privința lui ***Cioban Iurie***, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată publicată la 22 aprilie 2015.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun.